

ÖĞRETİM ÜYESİ DIŞINDAKİ ÖĞRETİM ELEMANI KADROLARINA YAPILACAK ATAMALARDA UYGULANACAK MERKEZİ SINAV İLE GİRİŞ SINAVLARINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK

Düzenlenme Tarihi: **07.03.2025**

BİRİNCİ BÖLÜM – Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar	3
İKİNCİ BÖLÜM – Merkezi Sınav ve Giriş Sınavlarına İlişkin İlan ve Başvuru Şartları.....	6
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM – Çeşitli ve Son Hükümler	17

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı, öğretim üyesi dışındaki öğretim elemanı kadrolarına yapılacak atamalarda uygulanacak merkezi sınav ve giriş sınavlarına ilişkin usul ve esaslarla bu sınavlara girecek adaylarda aranacak şartları belirlemektir.

Kapsam: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, devlet ve vakıf yükseköğretim kurumlarının öğretim görevlisi ve araştırma görevlisi kadrolarına yapılacak atamaları kapsar.

(2) Bu Yönetmelik hükümleri; 8/4/1929 tarihli ve 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun kapsamında öğretim görevlisi kadrosuna **ilk defa** yapılacak atamalarda, 26/4/2014 tarihli ve 28983 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği ile 21/10/2016 tarihli ve 29864 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Eczacılıkta Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği hükümlerine göre uzmanlık eğitimi almaya hak kazananların araştırma görevlisi kadrolarına atanmalarında, devlet hizmeti yükümlülüğü kurası sonuçlarına göre öğretim görevlisi kadrolarına atamalarda, bu Yönetmelik kapsamındaki kadrolarda istihdam edilenlerin görev süresi uzatımı mahiyetindeki atanmalarında ve yabancı uyruklu öğretim elemanlarının sözleşmeli olarak çalıştırılmalarında uygulanmaz.

Dayanak: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelik, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 6 ncı, 7 nci ve 65 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 4

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Giriş Sınavı: Bu Yönetmelikte belirtilen jüri tarafından, bilim alanı yabancı dille ilgili birimlerdeki öğretim görevlisi kadroları ile 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendi uyarınca zorunlu yabancı dil dersini vermek üzere atama yapılacak öğretim görevlisi kadrolarına başvuranlar için yapılacak sözlü sınavı; bu Yönetmelik kapsamındaki diğer kadrolara başvuranlar için yapılacak yazılı sınavı; yabancı dille eğitim-öğretim yapılan programlardaki öğretim görevlisi kadrolarına başvuranlar için yapılacak sözlü sınav ile sözlü sınav sonucu başarılı olanlar için senato kararı olması halinde yapılacak yazılı sınavı,

b) Merkezi Sınav: Yükseköğretim Kurulu tarafından yaptırılan Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavını (ALES),

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Merkezi Sınav ve Giriş Sınavlarına İlişkin İlan ve Başvuru Şartları

Merkezi sınav: –Madde 5

(1) Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavına, bir lisans programından mezun olabilecek durumda olanlar, lisans mezunu olanlar ve denklik belgesi almış olmak kaydıyla yurtdışında lisans öğrenimini tamamlamış olanlar müracaat edebilirler. Alanlarındaki puan türünde 100 üzerinden 70 puan alanlar sınavda başarılı sayılırlar. Bu sınavın sonuçları, açıklandığı tarihten itibaren **beş yıl** için geçerlidir.

Genel şartlar: –Madde 6

(1) Bu Yönetmelik kapsamındaki öğretim elemanı kadrolarına yapılacak atamalarda;

- a) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde belirtilen şartları taşımak,
- b) ALES'ten **en az 70**, Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezi yabancı dil sınavından **en az 50** puan veya eşdeğeri kabul edilen bir sınavdan bu puan muadili bir puan almış olmak gerekir. Merkezi sınav muafiyetinden yararlanmayı talep edenlerin ön değerlendirme ve nihai değerlendirme aşamalarında ALES puanı 70 olarak kabul edilir. (Ek cümle:RG-7/1/2023-32066) Uluslararası anlaşmalarla kurulan üniversitelerde Almanca ve Fransızca öğretimi için istihdam edilecek öğretim görevlisi adaylarında 23/3/2016 tarihli ve 29662 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Yabancı Dil Öğretimi ve Yabancı Dille Öğretim Yapılmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmeliğin 8 inci maddesinin yedinci fıkrasındaki şartlardan aşağı olmamak kaydıyla Senato tarafından belirlenecek ilgili yabancı dili öğretme bilgi ve yetkinliğine sahip olma şartı aranır ve anılan Yönetmelikteki yabancı dil puanı şartı haricindeki diğer şartlardan yararlanarak bu kapsamdaki öğretim görevlisi ilanlarına başvuran adayların ön değerlendirme ve nihai değerlendirme aşamalarında yabancı dil puanı 85 olarak kabul edilir.

(2) Meslek yüksekokullarının Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen uzmanlık alanlarındaki öğretim görevlisi kadroları hariç olmak üzere üniversite ve yüksek teknoloji enstitüleri, senato kararıyla, bu Yönetmelikte belirlenen ALES ve yabancı dil puan barajlarının üzerinde bir puanı asgari puan olarak belirleyebilirler.

(3) Ön değerlendirme ve nihai değerlendirme aşamalarında lisans mezuniyeti notunun hesaplanmasında kullanılacak 4'lük ve 5'lik not sistemlerinin 100'lük not sistemine eşdeğerliği Yükseköğretim Kurulu kararıyla belirlenir. Diğer not sistemlerinin 100'lük not sistemine eşdeğerliğine yükseköğretim kurumlarının senatoları karar verir.

(4) Adaylarda, yabancı dille eğitim ve öğretim yapılan programlardaki öğretim görevlisi kadrolarına yapılacak atamalarda atama yapılacak programın eğitim dilinde; bilim alanı yabancı dille ilgili kadrolara yapılacak öğretim görevlisi atamaları ile 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendi uyarınca zorunlu yabancı dil dersini vermek üzere öğretim görevlisi kadrolarına yapılacak atamalarda ilgili dilde; yükseköğretim kurumlarının uluslararası ilişkiler ile yabancı dille ilgili uygulamalı birimlerinde istihdam edilecek öğretim görevlisi atamalarında, **en az** bir dilde Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezi yabancı dil sınavından **en az** (Değişik ibare:RG-18/5/2021-31485) **85**

puan veya eşdeğeri kabul edilen bir sınavdan bu puan muadili bir puana sahip olma şartı aranır.

(5) Yükseköğretim kurumları, bu Yönetmeliğe tabi öğretim elemanı kadro ilanlarında lisans veya lisansüstü mezuniyet alanları ile ilan edilen alana ait bilimsel, nesnel ve denetlenebilir koşullar dışında belirli **bir aday** tanımlayan özel şartlar koyamazlar.

(6) İlanlarda, alanında tecrübe sahibi olmak şartının, hangi öğrenim düzeyinden sonrasına ait olduğu, belirli **bir aday** tanımlamayacak şekilde belirtilir.

Özel şartlar: –Madde 7

(1) (Değişik: RG-3/3/2022-31767) Araştırma görevlisi kadrosuna başvurabilmek için giriş sınavının yapıldığı yılın ocak ayının **birinci günü** itibarıyla **otuz beş yaşını** doldurmamış olmak gerekir. Devlet yükseköğretim kurumlarının araştırma görevlisi kadrolarına başvurularda tezli yüksek lisans, doktora veya sanatta yeterlik eğitimi öğrencisi olmak şartı aranır.

(2) Yükseköğretim kurumlarında tıpta uzmanlık ve tıpta yan dal uzmanlık eğitimi yapmakta olan tabip veya uzman tabip araştırma görevlileri, uzmanlık eğitimlerini tamamladıklarında uzman olduklarının Sağlık Bakanlığına bildirildiği tarihten sonraki ilk Devlet Hizmeti Yükümlülüğü Kurası sonuçlarının kurumlarına tebliğ edildiği tarihe kadar kurumları ile ilişkileri kesilmeksizin araştırma görevlisi olarak görev yapmaya devam ederler.

(3) (Değişik:RG-3/10/2019-30907) Öğretim görevlisi kadrosuna başvuracak adaylarda **en az** tezli yüksek lisans derecesine sahip olmak veya lisans ve yüksek lisans derecesini birlikte veren programlardan mezun olmak şartı aranır.

(4) (Değişik:RG-3/3/2022-31767) Meslek yüksekokullarının Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen uzmanlık alanıyla doğrudan ilgili lisans mezuniyeti bulunmayan alanlardaki programların öğretim görevlisi kadrolarına başvuracak adaylarda, **en az** lisans mezunu olup belgelendirmek kaydıyla alanında **en az iki yıl** tecrübe sahibi olmak şartı aranır.

(5) (Ek:RG-3/3/2022-31767) Meslek yüksekokullarının Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen uzmanlık alanlarındaki uygulamalı dersleri vermek üzere istihdam edilecek öğretim görevlilerinde, her program için Yükseköğretim Kurulu tarafından karar verilen sayıdaki öğretim görevlisi kadrosu için geçerli olmak üzere, lisans mezunu olup belgelendirmek kaydıyla uygulama alanında **en az dört yıl** mesleki tecrübe sahibi olmak şartı aranır.

İlan: –Madde 8

(1) Öğretim üyesi dışındaki öğretim elemanı kadroları 15/7/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 10 sayılı Resmî Gazete Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 5 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca yükseköğretim kurumları tarafından ilan edilir.

(2) İlan metninde, aranacak ve bu Yönetmelik kapsamında belirlenmiş olan şartlar, son başvuru tarihi, ön değerlendirme sonuçlarının ilan tarihi, giriş sınavı tarihi, yabancı dille eğitim-öğretim yapılan programlardaki öğretim görevlisi kadrolarında senato kararıyla sözlü sınav sonucu **60 ve üzeri** puan alanlar için yazılı sınav yapılacaksa yazılı sınav tarihi, sınav sonuçlarının açıklanacağı günler ile internet adreslerini içeren sınav takvimi de belirtilir. Son başvuru tarihi, ilan tarihinden itibaren **on beş günden** az olarak belirlenemez. Adayların başvuruları, ilanda belirtilen adrese şahsen veya posta yoluyla ya da ilanda belirtilmiş olması halinde internet yoluyla yapılır. Postadaki gecikmeler nedeniyle ilanda belirtilen süre içinde yapılamayan başvurular dikkate alınmaz.

Giriş sınavı jürisinin belirlenmesi: –Madde 9

(1) Yükseköğretim kurumlarında giriş sınavı jürisi; fakültelerde dekanın; konservatuar, enstitü, yüksekokul ve meslek yüksekokullarında müdürün önereceği, biri ilgili anabilim dalı başkanı, anabilim dalı başkanı yoksa bölüm başkanı, yabancı diller yüksekokullarında ise yüksekokul müdürü olmak üzere **en az** sekiz öğretim üyesi arasından ilgili yönetim kurulunca seçilecek **üç asıl bir yedek** üyeden oluşur. **Asıl** üyelerden birinin ilgili anabilim dalı başkanı, anabilim dalı başkanı yoksa bölüm başkanı, yabancı diller yüksekokullarında ise yüksekokul müdürü olması ve seçilecek üyelerin, atama yapılacak öğretim elemanı kadro unvanının gerektirdiği görev alanı ile ilgili olması esastır.

(2) Jüri, üyeleri arasından birini raportör olarak belirler.

Ön değerlendirme: –Madde 10

(1) Sınav jürisi; başvuran adaylar arasından ilan edilen kadro sayısının **on katına** kadar adayı, meslek yüksekokullarında bu kadrolarda istihdam edilecekler de dâhil olmak üzere bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrası kapsamındaki öğretim görevlisi kadrolarında ALES puanının **%40'ını** ve yabancı dil puanının **%60'ını**; bu Yönetmelik kapsamındaki diğer kadrolarda ALES puanının **%60'ını** ve yabancı dil puanının **%40'ını**; meslek yüksekokullarına müracaatlarda ise ALES puanının **%70'ini** ve lisans mezuniyet notunun **%30'unu** dikkate alarak belirler ve kadro ilanında belirtilen internet adresinde ilan eder. Bu sıralamaya göre son sırada aynı puana sahip birden fazla adayın olması halinde, bu kişilerin tamamı sınava çağrılır. Başvuru sayısının ilan edilen kadronun **on katından** az olması halinde, adayların tamamı giriş sınavına alınır. Adayların ön değerlendirmede dikkate alınan puanları ile lisans mezuniyet notları, kadro ilanında belirtilen internet adresinde ilan edilir.

Giriş sınavları: –Madde 11

(1) Giriş sınavı, sınav jürisi tarafından; bilim alanı yabancı dille ilgili olan birimlerdeki öğretim görevlisi kadroları ile 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendi uyarınca zorunlu yabancı dil dersini vermek üzere atama yapılacak öğretim görevlisi kadroları için adayların mesleki ifade ve bilgi becerisi ile anlatım yeteneğini ölçecek şekilde sadece sözlü, bu Yönetmelik kapsamındaki diğer kadrolar için ise ilan edilen alanla ilgili bilgi düzeyini ölçecek şekilde sadece yazılı sınav olarak yapılır. Yabancı dille eğitim ve öğretim yapılan programlardaki öğretim görevlisi kadrolarında sözlü sınav yapılır. Ancak senato kararı olması halinde sözlü sınav sonucu **60 ve üzeri** puan alanlar için yazılı sınav da yapılır. Bu durumda olanların giriş sınavı puanı, sözlü sınav ile yazılı sınavın puanlarının aritmetik ortalaması alınarak hesaplanır.

(2) Sınav jürisi, yazılı ve sözlü sınavın nesnel, ölçülebilir ve denetlenebilir olmasını sağlar. Raportör olarak belirlenen üye, yazılı ve sözlü sınavların soru ve cevaplarını tutanak altına alır.

(3) Sözlü sınav sonuçları, kadro ilanında belirtilen internet adresinde ilan edilir. Sözlü sınav sonucu 60 puanın altında olanlar başarısız sayılır ve nihai değerlendirme aşamasına geçemezler.

Nihai değerlendirme: –Madde 12

(1) Sınav jürisinin değerlendirmesinde; bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrası kapsamındaki öğretim görevlisi kadrolarında, meslek yüksekokullarında bu kadrolarda istihdam edilecekler de dâhil olmak üzere ALES puanının **%30'unu**, lisans mezuniyet notunun **%10'unu**, yabancı dil puanının **%30'unu** ve giriş sınavı notunun **%30'unu**; bu Yönetmelik kapsamındaki diğer kadrolarda ALES puanının **%30'unu**, lisans mezuniyet notunun **%30'unu**, yabancı dil puanının **%10'unu** ve giriş sınavı notunun **%30'unu**; meslek yüksekokullarında ise ALES notunun **%35'ini**, lisans mezuniyet notunun **%30'unu** ve giriş sınavı notunun **%35'ini** hesaplayarak ilan edilen kadro sayısı kadar adayı başarı sırasına göre belirler. Değerlendirme puanı 65 puanın altında olanlar sınavlarda başarısız sayılır. Adayların değerlendirmede dikkate alınan puanları ile lisans mezuniyet notları, kadro ilanında belirtilen internet adresinde ilan edilir.

(2) (Ek:RG-18/5/2021-31485) (Mülga:RG-3/3/2022-31767)

Sınavlarda başarılı olanların atanması: –Madde 13

(1) Sınavlarda başarılı olan adaylar, başarı puanları esas alınarak ilan edilir. İlan edilen kadro sayısı kadar yedek aday da ilan edilir. Atamalar yürürlükteki mevzuata göre yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Muafiyet: –Madde 14

(1) Doktora veya tıpta, diş hekimliğinde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık ya da sanatta yeterlik eğitimini tamamlamış olanlarda, (Değişik ibare: RG-3/3/2022-31767) 7 nci maddenin dördüncü ve beşinci fıkraları kapsamındaki öğretim görevlisi kadrolarına atanacak olanlarda, yükseköğretim kurumlarında öğretim elemanı kadrolarında çalışmış veya çalışmakta olanlarda (Ek ibare: RG-7/1/2023-32066) uluslararası anlaşmalarla kurulan üniversitelerde Almanca ve Fransızca öğretimi için istihdam edilecek Yükseköğretim Kurumlarında Yabancı Dil Öğretimi ve Yabancı Dille Öğretim Yapılmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmeliğin 8 inci maddesinin yedinci fıkrasındaki şartlardan aşağı olmamak kaydıyla Senato tarafından belirlenecek ilgili yabancı dili öğretme bilgi ve yetkinliğine sahip öğretim görevlisi adaylarında merkezi sınav şartı aranmaz.

(2) Meslek yüksekokullarının, bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrası kapsamındaki öğretim görevlisi kadroları haricindeki öğretim elemanı kadrolarına yapılacak başvurularda yabancı dil şartı aranmaz.

Öncelikli alanlardaki araştırma görevlisi kadrolarına atamalar:

–Madde 15

(1) Öğretim üyesi dışındaki öğretim elemanı kadroları için Cumhurbaşkanı kararıyla belirlenen ilave atama izinlerinin **en fazla** yüzde yirmisi kadar ilave atama izni, Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen öncelikli alanlarda araştırma görevlisi kadrosunda lisansüstü eğitim yaptırılması amacıyla yükseköğretim kurumlarına tahsis edilebilir. Bu kapsamda ilan edilen araştırma görevlisi kadroları için, bu Yönetmelik uyarınca yapılacak ön değerlendirme sonucunda giriş sınavına katılmaya hak kazananlar için, giriş sınavı sözlü olarak yapılır. Sözlü giriş sınavı jürisi **en az** bir öğretim üyesi başka bir devlet üniversitesinden olmak üzere üç öğretim üyesinden oluşur. Sözlü sınav sonucu 70 puanın altında puan alanlar, nihai değerlendirme aşamasına geçemezler. Bu Yönetmelik uyarınca yapılan değerlendirme sonucu başarılı olanların atamaları yürürlükteki mevzuat uyarınca yapılır.

(2) (Ek:RG-3/3/2022-31767) Araştırma üniversitelerine Yükseköğretim Kurulu tarafından her yıl belirlenen öncelikli alanlara atanmak üzere Yükseköğretim Kurulunun tahsis edeceği araştırma görevlisi kadroları için 10 uncu madde uyarınca yapılacak ön değerlendirme sonucunda ilan edilen kadro sayısının **üç katı** aday giriş sınavına katılmaya hak kazanır. 9 uncu madde uyarınca oluşturulacak giriş sınavı jürisince 11 inci maddedeki esaslar çerçevesinde yazılı giriş sınavı yapılır. Adayların nihai değerlendirilmesinde ALES puanının **%40'ı**, lisans mezuniyet notunun **%15'i**, yabancı dil puanının **%30'u** ve giriş sınavı notunun **%15'i** dikkate alınır. Nihai değerlendirme puanı 70 puanın altında olanlar başarısız sayılır. 13 üncü madde uyarınca başarılı olarak ilan edilen adayların ataması yürürlükteki mevzuat uyarınca yapılır.

(3) (Ek:RG-6/3/2026-33188) Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen yükseköğretim kurumlarının Yükseköğretim Kurulunca tespit edilen öncelikli alanlarındaki doktora programlarına Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen kontenjan kadar doktora öğrencisi seçimi bu Yönetmelikte yer alan genel ve özel şartlara sahip olunması ve asgari ALES ve yabancı dil puanlarından az puan belirtilmemesi şartıyla aşağıdaki şekilde yapılır:

a) Doktora öğrencisi olabilmek için yapılacak yazılı sınava, kontenjan sayısının **en fazla 4 katı** kadar aday ALES puanının **%40'ı**, yabancı dil puanının **%30'u** ve lisans mezuniyet notunun **%30'u** dikkate alınarak girmeye hak kazanır. Yazılı sınav, Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen usul ve esaslar dahilinde merkezi olarak yapılır. Yazılı sınav sonucu 70 puanın altında olanlar başarısız sayılır.

b) Doktora öğrencisi olabilmek için yapılacak nihai değerlendirmede ALES puanının **%25'i**, lisans mezuniyet notunun **%25'i**, yabancı dil puanının **%20'si** ve yazılı sınav notunun **%30'u** dikkate alınır. Nihai değerlendirme puanı 70 puanın altında olanlar başarısız sayılır. Bu kapsamda doktora öğrencisi olmaya hak kazananların öncelikli alanlar kapsamında araştırma görevlisi kadrolarına atamaları yürürlükteki mevzuat uyarınca yapılır ve doktora öğrenciliğine ilişkin hususlarda 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik: –Madde 16

(1) 31/7/2008 tarihli ve 26953 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Öğretim Üyesi Dışındaki Öğretim Elemanı Kadrolarına Yapılacak Atamalarda Uygulanacak Merkezi Sınav ile Giriş Sınavlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük: –Madde 17

(1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme: –Madde 18

(1) Bu Yönetmelik hükümlerini Yükseköğretim Kurulu Başkanı yürütür.